

СТАНОВИЩЕ

**от проф. Лейла Крайджикова, доктор
относно дисертационен труд на тема:
„Кинезитерапия при функционални нарушения в сакроилиачната става”,
представен от Тоше Иван Кръстев,
за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
по професионално направление 7.4. Обществено здраве,
научна специалност „Кинезитерапия”**

Научен ръководител проф. Лейла Крайджикова, доктор

Болките в поясната област са широко разпространени и се срещат при 70-80% от населението. Лумбосакралният болков синдром, въпреки голямата си честота, все още не е достатъчно добре проучен по отношение на причинно-следствените връзки, диагностиката, лечението и профилактиката му. Това обуславя значимостта и актуалността на проблема, което е основателна причина докторантът да проучи функционалните разстройства с двигателен дефицит на сакроилиачната става и предизвиканите от тях рефлексорни реакции.

Дисертационният труд е структуриран правилно. Разработен е на 199 страници (19 от тях приложения) и е представен на много добър български език. Онагледен е отлично с 34 таблици, 27 диаграми и 112 фигури. Ползвани са 314 литературни източника, от които 31 на кирилица и 283 на латиница.

Основните раздели на литературния обзор показват, че той е разработен в пряка връзка с темата на проучването. Последователно се обсъждат анатомо-биомеханичните особености на лумбосакралната област, функционалните нарушения в сакроилиачната става (СИС), етиологията и патогенезата на болките в поясната област. С разбиране и вещина се коментират различни средства и методи за профилактика и лечение на лумбосакралния болков синдром.

Верният научен подход на автора към изучавания проблем дава възможност за извеждане на правилна работна хипотеза.

Целта на изследването е формулирана точно и ясно, като от нея произтичат пет задачи. Адекватно на това е подбран контингентът на изследването (94 пациенти, разпределени в три групи – две експериментални и една контролна), обект на което е процесът за възстановяване чрез кинезитерапия на пациенти с функционален блокаж на СИС и хронична лумбосакрална болка.

Методите на изследване са подбрани много прецизно, описани са ясно и са достатъчно информативни.

Акцентът на дисертационния труд са двете разработени от докторанта методики на кинезитерапия за лечение на функционалните нарушения в СИС и хроничните лумбосакрални болки, изпълнени под ръководството на специалист и смостоятелно в домашна обстановка. Представени са целта, задачите, средствата на кинезитерапията, както и примерни схеми, допълнени от отлично онагледени комплекси за трите групи.

С голям професионализъм се коментират всички промени в основните показатели на изследователската програма. Чрез подходящи статистически методи е направен задълбочен анализ на данните. От получените резултати и обсъждането им са изведени шест извода и три препоръки, които обективно отразяват успешното реализиране на поставените задачи.

Формулираните от дисертанта научни приноси коректно представят фактическия материал от проведеното изследване.

Заклучение

Настоящият дисертационен труд представя изследвания, които обогатяват методиката на кинезитерапията за лечение и профилактика на хроничните лумбосакрални болки и функционалните блокажи в СИС. Научните резултати гарантират ефективността на апробирания комплексен протокол за преглед, функционална диагностика и терапия на този контингент. Друго достойнство на реализирания научен проект е анализът на здравния статус на пациентите чрез въпросниците на Роланд-Морис и SF-36, приложени за първи път в България и Македония при индивиди с функционален блокаж на сакроилиачната става.

Представеният научен материал е много добре оформен и завършен труд, който има съществено научно-практическо значение. Той напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за разработване на докторска дисертация.

Оценявам високо разглеждания дисертационен труд. Предлагам убедено на уважемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждане на Тоше Иван Крстев на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Кинезитерапия“.

01.03.2016 г.

Изготвил становището:
(проф. Лейла Крайджикова, доктор)